



Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [PRIIT PIKAMĀE]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 5. jūnijā¹

Lieta C-641/17

College Pension Plan of British Columbia
pret
Finanzamt München III

(*Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiešie nodokļi – Kapitāla brīva aprīte – Kapitāla aprīte starp dalībvalstīm un trešajām valstīm – Uzņēmumu ienākuma nodoklis – Pensiju fonds rezidents un nerezidents – Akciju portfeļa dividenžu aplikšana ar nodokli – Nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā – Nodokļa ieturējuma pilnīga ieskaitīšana uzņēmumu ienākuma nodokli – Ar nodokli apliekamās peļņas samazināšana, izmantojot matemātiskās rezerves, kas paredzētas pensiju izmaksai – Ierobežojums – Salīdzināmība – Matemātisko rezervju ņemšana vērā – Saikne starp matemātiskajām rezervēm un citām tehniskajām rezervēm, no vienas puses, un dividenžu saņemšanu, no otras puses – Attaisnojums – Konvencijas par nodokļa dubultās uzlikšanas novēršanu – “Atturēšanās no jebkādas darbības” klauzula – Laika un materiāltiesiskie kritēriji

1. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, Vācija) uzdod Tiesai divus jautājumus par to, kā interpretēt primāro tiesību normas par kapitāla brīvas aprīti, proti, LESD 63.–65. pantu². Šis prejudiciālās lietas pamatā ir saikne starp šo brīvību un valsts tiesību normu, kas attiecas uz tiešajiem nodokļiem attiecībā uz dividendēm, saturu.

2. Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *College Pension Plan of British Columbia* (turpmāk tekstā – “CPP”), kas ir pensiju fonds trasta uzņēmuma formā saskaņā ar Kanādas tiesībām, un *Finanzamt München (Abteilung III)* (Minhenes Finanšu pārvalde, III nodaļa, Vācija). Konkrēti, no 2007. līdz 2010. gadam šis trasta uzņēmums ar kāda Kanādas fiduciāra starpniecību saņēma dividendes no dažādām Vācijas akciju sabiedrībām, attiecībā uz kurām Vācijas nodokļu administrācija atteica atbrīvojumu no Vācijas nodokļa par ienākumiem no kapitāla.

3. Tiesai tostarp tiek lūgts noteikt, vai LESD normas par kapitāla brīvu aprīti ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj Vācijas tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā no dividendēm var tikt ieskaitīts uzņēmumu ienākuma nodokli, kas ir jāmaksā pensiju fondiem rezidentiem, un saskaņā ar kuru šajā kontekstā var ņemt vērā arī rezerves, lai samazinātu ar nodokli apliekamo peļņu, kaut arī pensiju fonds nerezidents nevar veikt šādu ieskaitu. Turklāt pastāv arī jautājums par tā dēvētās “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzulas, kas paredzēta LESD 64. panta 1. punktā, piemērojamību.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Tā kā prejudiciālie jautājumi attiecas uz LESD 63.–65. pantu un to saturs ir identisks Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (EK līgums) 56.–58. pantam, kas bija spēkā pirms tam, es uz tiem atsaušos, lai arī daļa faktu attiecas uz periodu pirms 2009. gada 1. decembra.

4. Tiesai jau vairākās lietās bija jāizvērtē nodokļu sistēma, kas ir piemērojama dividendēm, kuras izmaksātas tādiem pensiju fondiem, kas tikai daļēji apliekami ar nodokļiem, no kapitāla brīvas aprites viedokļa³. Lai gan judikatūra šajā jomā jau ir plaša, jautājumi par iespējama ierobežojuma pastāvēšanu un par nodokļu maksātāju rezidentu un nerezidentu situāciju salīdzināmību dažreiz vai izrādīties kompleksi. Šī lieta tam ir labs piemērs.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Apdrošināšanas uzraudzības likums

5. No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka laikposmā no 2007. līdz 2010. gadam pensiju fondus un to darbību reglamentēja *Versicherungsaufsichtsgesetz* (Apdrošināšanas uzraudzības likums) redakcijā, kas publicēta 1992. gada 17. decembrī (turpmāk tekstā – “1992. gada VAG”)⁴. 1992. gada VAG 112. pantā bija sniegta pensiju fondu definīcija. Saskaņā ar Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem šā panta 1. punkts bija formulēts šādi:

“Pensiju fonds ir sociālā nodrošinājuma organizācija ar juridiskas personas statusu,

1. kas atbilstoši kapitalizācijas principam sniedz arodpensijas kapitāla uzkrāšanas pakalpojumus vienam vai vairākiem darba devējiem viņu darbinieku labā,
2. kas visos paredzētajos pakalpojumu gadījumos nevar sniegt garantijas, kuras būtu līdzīgas apdrošināšanai, attiecībā uz izmaksājamo pensiju summu vai to iemaksu summu, kas nākotnē būs jāmaksā, lai saņemtu šīs pensijas,
3. kas dod darbiniekiem patstāvīgas tiesības uz pakalpojumiem no pensiju fonda un
4. kam ir pienākums nodrošināt arodpensijas izmaksu līdz mūža beigām.”

6. 1992. gada VAG tika atcelts ar 2015. gada 1. aprīļa Likumu par apdrošināšanas finansiālās uzraudzības modernizāciju⁵ un aizstāts ar 2015. gada VAG. 2015. gada VAG 236. panta 1. punktā ir ietverta pensiju fondu definīcija, kas atbilst 1992. gada VAG 112. pantā sniegtajai.

B. Tiesību akti nodokļu jomā attiecībā uz pensiju fondiem

7. No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka Vācijas sistēmu ienākumu no kapitāla aplikšanai ar nodokļiem nosaka *Einkommensteuergesetz* (Ienākuma nodokļa likums, turpmāk tekstā – “EStG”) noteikumi redakcijā, kas publicēta 2002. gada 19. oktobrī⁶, tos aplūkojot kopsakarā ar *Körperschaftsteuergesetz* (Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums, turpmāk tekstā – “KStG”) noteikumiem redakcijā, kas publicēta 2002. gada 15. oktobrī⁷.

3 Skat. it īpaši spriedumus, 2012. gada 8. novembris, Komisija/Somija (C-342/10, EU:C:2012:688); 2012. gada 22. novembris, Komisija/Vācija (C-600/10, nav publicēts, EU:C:2012:737), un 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402).

4 *BGBI.* 1993 I, 2. lpp.

5 *BGBI.* 2015 I, 434. lpp.

6 *BGBI.* 2002 I, 4210. lpp., un *BGBI.* 2003 I, 179. lpp.

7 *BGBI.* 2002 I, 4144. lpp.

1. Nodokļu sistēma attiecībā uz pensiju fondiem, kuru juridiskā adrese ir Vācijā

8. Vācijas pensiju fondam, kas ir kapitālsabiedrība ar juridisko adresi Vācijā, pilnībā piemēro uzņēmumu ienākuma nodokli saskaņā ar *KStG* 1. panta 1. punkta 1. apakšpunktu. Saskaņā ar *KStG* 7. panta 1. punktu tās ar nodokli apliekamajam ienākumam piemēro uzņēmumu ienākuma nodokli. Saskaņā ar *KStG* 23. pantu Vācijas pensiju fondu peļņa jāapliek ar uzņēmumu ienākuma nodokli 15 % apmērā.

9. Saskaņā ar *KStG* 8. panta 1. punkta pirmo teikumu ar nodokli apliekamie ienākumi tiek noteikti saskaņā ar *EStG* noteikumiem. Saskaņā ar *KStG* 8. panta 2. punktu un *EStG* 2. panta 1. punkta 2. apakšpunktu, tos aplūkojot kopā, visi pilnībā ar nodokli apliekamie pensiju fonda ienākumi ir uzskatāmi par ienākumiem, kas gūti no rūpnieciskas vai tirdzniecības darbības. Saskaņā ar *EStG* 2. panta 2. punkta 1. apakšpunktu ienākumi, kas gūti no rūpnieciskas vai tirdzniecības darbības, ir attiecīgajā taksācijas gadā iegūta peļņa.

10. Nodokļu atbrīvojumi, kas paredzēti attiecībā uz dividendēm un kapitāla pieaugumu *KStG* 8.b panta 1. un 2. punktā, nav piemērojami pensiju fondiem saskaņā ar *KStG* 8.b panta 8. punkta pirmo un piekto teikumu.

11. Saskaņā ar *EStG* 20. panta 1. punktu dividendes, kas izmaksātas no peļņas, tiek uzskatītas par ienākumiem no kapitāla.

12. Saskaņā ar *EStG* 43. un 44. panta noteikumiem nodokli par ienākumiem no kapitāla iekasē, to ieturot ienākumu gūšanas vietā no ienākumiem no kapitāla, un to maksā sabiedrība, kas izmaksā dividendes. Šī nodokļa likme ir 25 % no bruto dividendēm.

13. *EStG* 4. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka “peļņa atbilst starpībai starp uzņēmuma aktīviem finanšu gada beigās un uzņēmuma aktīviem iepriekšējā finanšu gada beigās, kam pieskaita veikto maksājumu summu un no kā atņem veikto iemaksu summu”.

14. Saskaņā ar *EStG* 5. pantu aktīvus novērtē saskaņā ar komercietiesību grāmatvedības principiem. Tādējādi šī starpība tiek noteikta, pamatojoties uz nodokļu bilanci, ko iegūst no grāmatvedības bilances.

15. Saskaņā ar *KStG* 31. panta 1. punkta pirmo teikumu, to aplūkojot kopsakarā ar *EStG* 36. panta 2. punkta 2. apakšpunktu, nodokli par ienākumiem no kapitāla par dividendēm, kas tika iekasēts, ieturot nodokli ienākumu gūšanas vietā, un kas jau ir samaksāts finanšu gada laikā, var pilnībā ieskaitīt uzņēmumu ienākuma nodokli.

16. *EStG* 36. panta 4. punkta otrajā teikumā ir noteikts – “ja pēc nodokļa aprēķina izriet, ka nodokļa maksātājs ir pārmaksājis nodokli, šo pārmaksāto nodokļa summu nodokļa maksātājam pārskaita pēc tam, kad ir izdots nodokļa paziņojums”.

17. Saskaņā ar iesniedzējtiesas nolēmumā sniegto informāciju nodokļu sistēmas vajadzībām Vācijas tiesiskajā regulējumā ir nošķirta peļņa, kas gūta no pašu kapitāla (“peļņa no grāmatvedībā uzskaitītajām investīcijām”), un peļņa, kas gūta no “seguma groza”⁸ (“peļņa no grāmatvedībā neuzskaitītajām investīcijām”).

8 Termīns vācu valodā, kas izmantots lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir “Deckungsstock”.

18. Pirmkārt, attiecībā uz peļņu no grāmatvedībā uzskaitītajām investīcijām, ja finanšu peļņa pārsniedz tehnisko procentu likmi, kas ņemta vērā, aprēķinot pensiju fonda dalībnieku iemaksas, šo peļņu tieši kreditē dažādiem pensiju fonda līgumu kontā. Tā ne tikai palielina pensiju fonda aktīvus nodokļu bilancē, bet arī šajā bilancē minētajos pasīvos uzrādīto posteņu vērtību un, konkrēti, matemātiskās rezerves⁹. Šādā gadījumā peļņa no dividenžu saņemšanas ir pilnībā neitralizēta un neizpaužas kā ar nodokli apliekama peļņa.

19. Otrkārt, attiecībā uz peļņu no grāmatvedībā neuzskaitītajām investīcijām, ja finanšu peļņa pārsniedz tehnisko procentu likmi, kas ņemta vērā, aprēķinot pensiju fonda dalībnieku iemaksas, tad vismaz 90 % no šīs peļņas novirza par labu dalībnieku līgumiem. Šī 90 % peļņas daļa izraisa gan nodokļu bilancē ierakstīto aktīvu vērtības palielinājumu, gan nodokļu bilancē ierakstīto pasīvu posteņu palielinājumu, un, konkrēti, šīs bilances matemātisko rezervju vērtības pieaugumu. Šī peļņas daļa no dividenžu saņemšanas ir pilnībā neitralizēta un nerada ar nodokli apliekamu peļņu. Turpretī atlikusī peļņas daļa, kas nepārsniedz 10 %, netiek kreditēta dažādu pensiju fonda līgumu kontā un no tās izrietošais aktīvu palielinājums nerada atbilstošu bilances pasīvu daļas palielinājumu. Šī peļņa tātad izpaužas kā peļņa, kas jāņem vērā no nodokļu viedokļa.

2. Nodokļu sistēma attiecībā uz ārvalstu pensiju fondiem

20. Saskaņā ar *KStG* 2. panta 1. punktu ārvalstu pensiju fondam, kura vadība vai juridiskā adrese nav Vācijā, ir daļēji apliekams ar uzņēmumu ienākuma nodokli par valsts teritorijā gūtajiem ienākumiem.

21. No *KStG* 8. panta 1. punkta, *EStG* 49. panta 1. punkta 5.a apakšpunkta un *EStG* 20. panta 1. punkta 1. apakšpunkta noteikumiem, lasot tos kopsakarā, izriet, ka dividendes, ko saņem ārvalstu pensiju fonds, ir ienākumi no kapitāla, uz kuriem attiecas ierobežots nodokļu maksāšanas pienākums. Šīs saņemtās dividendes pilnībā tiek apliktas ar nodokli saskaņā ar *KStG* 8.b panta 8. punkta piekto teikumu.

22. Gadījumā, kad pensiju fonds ir daļēji apliekams ar nodokli, nodoklis tiek iekasēts, to ieturot ienākumu gūšanas vietā, un dividenžu izmaksātajam ir jāietur nodoklis par ienākumiem no kapitāla, kas saskaņā ar *EStG* 43. panta 1. punkta 1. apakšpunktu un 43.a panta 1. punkta 1. apakšpunktu principā ir 25 % no bruto dividendēm.

23. Saskaņā ar *EStG* 50.d panta 1. punkta trešo teikumu, ja dividendes tiek apliktas ar nodokli 15 % apmērā nodokļu konvenciju ietvaros un ja pensiju fonds iesniedz *Bundeszentralamt für Steuern* (Federālā nodokļu administrācija, Vācija) atmaksas lūgumu, starpība starp ieturēto nodokli par ienākumiem no kapitāla un nodokļu likmi, kas atļauta saskaņā ar attiecīgo nodokļu konvenciju, tiek atmaksāta minētajam fondam.

24. Saskaņā ar *KStG* 32. panta 1. punkta 2. apakšpunktu, ja ienākumu saņēmējam Vācijā piemēro daļēju aplikšanu ar nodokli, nodoklis 15 % apmērā par ienākumiem no kapitāla ir galīgs.

25. Iesniedzējtiesa norāda, ka tādējādi iespēja nodokli par ienākumiem no kapitāla uzņēmumu ieskaitīt ienākuma nodokli ir izslēgta attiecībā uz ārvalstu pensiju fondiem, kas tāpat nevar atskaitīt iespējamus komercdarbības izdevumus no apliekamo ienākumu nodokļu bāzes. *KStG* 32. panta 5. punktā paredzētie nosacījumi, ar kādiem nodoklis par ienākumiem no kapitāla var tikt atmaksāts sabiedrībām, kas ir daļēji apliekamas ar nodokli, neesot izpildīti.

⁹ Matemātiskās rezerves ir rezervju kategorija, kas atbilst rezervēm, ko veido pensiju fonds, lai garantētu arodpensiju izmaksu veikšanu. Šīs rezerves ir jāaplēš saskaņā ar *Handelsgesetzbuch* (Komerclikums) 341.f pantu.

C. Divpusējā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu starp Vācijas Federatīvo Republiku un Kanādu

26. Berlīnē 2001. gada 19. aprīlī noslēgtās Konvencijas starp Vācijas Federatīvo Republiku un Kanādu par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu ienākuma nodokļa un dažu citu nodokļu jomā, nodokļu apiešanas novēršanu un par palīdzību nodokļu jautājumos (turpmāk tekstā – “divpusējā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu”)¹⁰ 10. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka dividenžu izcelsmes valsts var ieturēt 15 % no to bruto summas.

27. Saskaņā ar divpusējās konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu 23. panta 1. punkta a) apakšpunktu Kanāda kā rezidences valsts novērš dividenžu dubultu aplikšanu ar nodokli, piemērojot nodokļu ieskaita mehānismu.

II. Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

28. *CPP* darbības mērķis ir pārvaldīt kapitālu, lai nodrošinātu pensiju izmaksu bijušajiem Britu Kolumbijas provinces ierēdņiem. Šajā nolūkā tas savās bilancēs veido tehniskās rezerves, kas atbilst pensiju garantijas saistībām. *CPP* ar portfeļa pārvaldības sabiedrības starpniecību pieder kapitāldaļas Vācijas akciju sabiedrībās. *CPP* un minētā fiduciārā sabiedrība noslēdza fiduciārā darījuma līgumu, saskaņā ar kuru otrajai minētajai sabiedrībai attiecībā uz lēmumiem par investīcijām ir saistoši *CPP* – dibinātāja – norādījumi un instrukcijas. Kanādā *CPP* ir atbrīvots no peļņas aplikšanas ar nodokli.

29. *CPP* piederēja ne vairāk par 1 % akciju dažādās Vācijas akciju sabiedrībās. Laikā no 2007. līdz 2010. gadam šīs akcijas tam nodrošināja dividendes saskaņā ar šo secinājumu 17.–19. punktā aprakstīto kārtību. Saskaņā ar divpusējās konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu šīs dividendes tika apliktas ar nodokli par ienākumiem no kapitāla, kas tika ieturēts ienākumu gūšanas vietā 15 % apmērā, un kopā veidoja summu 156 280,10 EUR apmērā.

30. 2011. gada 23. decembrī *CPP* lūdza Minhenes Finanšu pārvaldi pieņemt lēmumu par atbrīvojumu no nodokļa par ienākumiem no kapitāla un atmaksāt šo summu 156 280,10 EUR apmērā, pieskaitot procentus, pamatojoties uz to, ka tas bija neizdevīgākā situācijā salīdzinājumā ar Vācijas pensiju fondiem, jo tiem nodoklis par ienākumiem no kapitāla, kas uzlikts dividendēm, bija pilnībā atmaksāts. Ar 2014. gada 26. maija lēmumu Vācijas nodokļu administrācija šo lūgumu noraidīja.

31. Tā kā arī sūdzība par šo lēmumu tika noraidīta, *CPP* iesniedza prasību iesniedzējtiesā – *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa).

32. Vispirms šī tiesa norāda, ka *CPP* ir salīdzināma ar Vācijas pensiju fondu 2015. gada VAG 236. panta nozīmē, un abas puses turklāt tam piekrīt. Turklāt starp pamatlietas pusēm nav arī strīda par to, ka kapitāldaļas Vācijas akciju sabiedrībās un ienākumi, kas gūti no šīm kapitāldaļām, ir jāattiecina nevis uz fiduciāro sabiedrību, bet gan uz *CPP*, kas ir faktiskais labuma guvējs.

33. Pirmām kārtām iesniedzējtiesa skaidro, ka pensiju fonda rezidenta gadījumā uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas tam ir jāmaksā, ir balstīts uz šī fonda bilancē norādīto peļņu. Šī peļņa ir atkarīga tostarp no dividenžu saņemšanas un rezervju veidošanas, jo pensiju fonds rezidents var no peļņas, kas aplikama ar nodokli, atskaitīt rezerves, kas veidotas, lai nodrošinātu pensiju izmaksu. Līdz ar to dividenžu saņemšana ne vienmēr izpaužas kā maksājamā uzņēmumu ienākuma nodokļa palielinājums, bet izpaužas tikai kā šī nodokļa palielinājums salīdzinoši mazā apmērā.

¹⁰ *BGBL*. 2002 II, 670. lpp.

34. Turpretī attiecībā uz pensiju fondu nerezidentu iesniedzējtiesa norāda, ka tad, kad tas saņem dividendes, tās ir daļēji apliekamas ar Vācijas uzņēmumu ienākuma nodokli. Šis nodoklis tiek iekasēts, veicot nodokļa ieturējumu ienākumu gūšanas vietā, un uzņēmumam, kurš izmaksā dividendes, ir jāietur nodoklis par ienākumiem no kapitāla, kas principā ir 25 % no bruto dividendēm, saskaņā ar *EStG* 43. panta 1. punkta 1. apakšpunktu un 43.a panta 1. punkta 1. apakšpunktu. Saskaņā ar divpusējās konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu dividendes apliek ar 15 % nodokli. Starpību starp ieturēto nodokli par ienākumiem no kapitāla un šo 15 % likmi atmaksā pēc pieprasījuma Federālā nodokļu administrācija.

35. Šādos apstākļos iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai atšķirīgā attieksme nodokļu jautājumos pret pensiju fondiem nerezidentiem, kas saņem dividendes, uz kurām attiecas galīgs nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā, un pret pensiju fondiem rezidentiem, uz kuru dividendēm arī attiecas šis nodokļa ieturējums, bet kuri var to ieskaitīt uzņēmumu ienākuma nodoklī, ir kapitāla brīvas aprites ierobežojums.

36. Ja Tiesa lemtu, ka minētā atšķirīgā attieksme nodokļu jautājumos ir kapitāla brīvas aprites ierobežojums, iesniedzējtiesa jautā, kāds varētu būt šī ierobežojuma attaisnojums.

37. Otrām kārtām iesniedzējtiesai rodas jautājums par LESD 64. panta 1. punktā paredzētās “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzulas piemērojamību. Šajā ziņā tā norāda, pirmkārt, ka *KStG* 32. panta 1. punkta 2. apakšpunkts, saskaņā ar kuru nodoklis par ienākumiem no kapitāla 15 % apmērā ir galīgs attiecībā pret ienākumu guvēju, kam Vācijā piemēro daļēju aplikšanu ar nodokli, un no kura izriet atšķirīgā attieksme pret pensiju fondiem rezidentiem un pensiju fondiem nerezidentiem, jau pastāvēja 1993. gada 31. decembrī kā 1991. gada *KStG* 50. panta 1. punkta 2. apakšpunkts, kura formulējums un darbība bija identiska. Otrkārt, neesot svarīgi, ka nodokļa par ienākumiem no kapitāla likme 25 % apmērā, kas pastāvēja jau 1993. gada 31. decembrī saskaņā ar *EStG* 43. panta 1. punkta 1. apakšpunkta noteikumiem, tos lasot kopā ar 43.a panta 1. punkta 1. apakšpunkta noteikumiem, tika samazināta līdz 20 % 2001. gada 1. janvārī, bet tika atkal paaugstināta līdz 25 % 2009. gada 1. janvārī. Ar 2009. gada 1. janvāra leģislatīvo grozījumu dažādās likmes, kas iepriekš tika piemērotas ienākumiem no kapitāla, proti, 20 %, 25 % un 30 %, tika aizstātas ar vienotu likmi 25 % apmērā, nemainot standarta principu, kas reglamentē nodokļa par ienākumiem no kapitāla ieturēšanu. Treškārt, rodas jautājums par to, vai ir izpildīts materiāltiesiskais kritērijs attiecībā uz finanšu pakalpojumu sniegšanu. Šajā ziņā būtu jānosaka, vai tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkotais pastāv cēloņsakarības saikne starp finanšu pakalpojuma sniegšanu un kapitāla apriti sprieduma *Wagner-Raith*¹¹ nozīmē.

38. Šajos apstākļos *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, Vācija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai kapitāla aprites brīvībai saskaņā ar LESD 63. panta 1. punktu, lasot to kopā ar LESD 65. pantu, ir pretrunā dalībvalsts tiesību normas, atbilstoši kurām arodpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcijai nerezidentei, kas tās galveno struktūru ziņā ir pielīdzināma Vācijas pensiju fondam, netiek piešķirts atbrīvojums no nodokļa par ienākumiem no kapitāla attiecībā uz saņemtajām dividendēm, savukārt attiecīga dividenžu izmaksa iekšzemes pensiju fondiem maksājamo uzņēmumu ienākuma nodokli nepalielina vai palielina tikai salīdzinoši mazā apmērā, jo tiem pastāv iespēja nodokļa apmēra aprēķināšanas procedūrā savu ar nodokli apliekamo peļņu samazināt, atskaitot rezerves pensiju saistību izpildei, un samaksāto nodokli par ienākumiem no kapitāla neutralizēt, veicot ieskaitu – ja maksājamais uzņēmumu ienākuma nodoklis ir mazāks par ieskaitāmo summu – vai saņemot atmaksu?”

11 Spriedums, 2015. gada 21. maijs (C-560/13, EU:C:2015:347, 39. un 44. punkts).

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai [KStG] 32. panta 1. punkta 2. apakšpunktā paredzētais kapitāla aprites brīvības ierobežojums attiecībā pret trešajām valstīm ir pieļaujams saskaņā ar LESD 63. pantu, lasot to kopā ar LESD 64. panta 1. punktu, tāpēc ka tas ir saistīts ar finanšu pakalpojumu sniegšanu?”

III. Tiesvedība Tiesā

39. *CPP*, Minhenes Finanšu pārvalde, Vācijas valdība un Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus. Šo personu, izņemot Minhenes Finanšu pārvaldi, mutvārdu paskaidrojumi tika uzklauti 2019. gada 20. marta tiesas sēdē.

IV. Vērtējums

40. Sākumā, pirmkārt, ir skaidrs, ka pamatbrīvība, kas attiecas uz šo strīdu, ir kapitāla aprites brīvība. Pirmām kārtām Tiesa nesēn atgādināja, ka kapitāla aprite LESD 63. panta izpratnē tostarp ir tiešie ieguldījumi ar līdzdalību uzņēmumā, iegādājoties tā akcijas, kas dod iespēju efektīvi piedalīties tā vadībā un kontrolē (tā saucamie “tiešie ieguldījumi”), kā arī vērtspapīru iegūšana kapitāla tirgū, kura ir īstenota vienīgi ar nodomu veikt kapitāla ieguldīšanu bez nolūka ietekmēt uzņēmuma vadību un kontroli (tā saucamie “portfeļa ieguldījumi”)¹². Otrām kārtām atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai valsts tiesību normas, kas ir piemērojamas kapitāla daļām, kuras iegādātas vienīgi ar nodomu veikt kapitāla ieguldīšanu bez nolūka ietekmēt uzņēmuma vadību vai kontroli, ir jāizvērtē, ņemot vērā vienīgi kapitāla brīvu apriti^{13, 14}. Šajā lietā ir skaidrs, ka ir runa par kapitāla ieguldīšanu bez nodoma ietekmēt uzņēmuma vadību un kontroli, jo Kanādas pensiju fondam pieder akcijas dažādās Vācijas akciju sabiedrībās mazāk nekā 1 % apmērā. Tādējādi tādā situācijā, kāda aplūkota pamatlietā, ir piemērojami noteikumi par kapitāla brīvu apriti, konkrēti tie, kas izklāstīti LESD 63.–65. pantā.

41. Otrkārt, šķiet, ka jautājums par LESD 64. panta 1. punktā paredzētās “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzulas piemērojamību būtu jāanalizē pēc tam, kad būs atrisināts jautājums par to, vai attiecīgie tiesību akti veido kapitāla brīvas aprites ierobežojumu LESD 63. panta 1. punkta nozīmē. Proti, LESD 64. panta 1. punkta formulējumā ir minēti “ierobežojumi”, kas nozīmē, ka, lai piemērotu šo noteikumu, jau no paša sākuma ir jākvalificē valsts tiesiskais regulējums un jānosaka, vai šajā tiesiskajā regulējumā paredzētais režīms veido ierobežojumu¹⁵. Tādēļ es ierosinu izskatīt prejudiciālos jautājumus tādā secībā, kādā tie ir uzdoti.

¹² Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 26. februāris, X (Trešajās valstīs reģistrētas starpnieksabiedrības) (C-135/17, EU:C:2019:136, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹³ Skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 24. novembris, *SECIL* (C-464/14, EU:C:2016:896, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹⁴ Šai pamatlītai analogā situācijā 2014. gada 10. aprīļa spriedumā *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2014:249, 34. punkts) Tiesa būtībā norādīja, ka, lai noteiktu, vai konkrētiem tiesību aktiem ir piemērojams LESD 63. pants, ir jāizvērtē nevis šajos tiesību aktos paredzētā atbrīvojuma raksturs, ne arī ieguldījumu fondu īstenotās darbības raksturs, bet gan ieguldījumu fondu dalības forma sabiedrībās rezidentēs.

¹⁵ Šajā ziņā es vēlos norādīt, ka nesēnā 2019. gada 26. februāra spriedumā X (Trešajās valstīs reģistrētas starpnieksabiedrības) (C-135/17, EU:C:2019:136) Tiesa nolēma izskatīt jautājumus apgrieztā secībā, proti, izvērtēt attiecīgo regulējumu vispirms LESD 64. panta 1. punkta gaismā un pēc tam – LESD 63. panta 1. punkta gaismā.

A. Par pirmo prejudiciālo jautājumu

42. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 63. un 65. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā dalībvalsts tiesību akti, ar kuriem nosaka nodokļa ieturējumu ienākumu gūšanas vietā dividendēm, ko sabiedrība rezidente izmaksā pensiju fondiem rezidentiem un nerezidentiem, paredzot mehānismu, ar kuru šis nodoklis tiek pilnībā ieskaitīts uzņēmumu ienākuma nodokli tikai pensiju fondiem rezidentiem, savukārt pensiju fondiem nerezidentiem šis 25 % nodokļa ieturējums trīs piektdaļu (15 %) apmērā veido galīgu nodokli, ņemot vērā, ka divas piektdaļas no šī ieturējuma (10 %) var tikt atmaksātas pēc pieprasījuma.

43. Lai atbildētu uz šo jautājumu, es ierosinu analizēt, pirmkārt, vai pastāv kapitāla brīvas aprites ierobežojums LESD 63. panta nozīmē un, otrkārt, ja nepieciešams, vai šāds ierobežojums ir pieļaujams.

1. Par kapitāla brīvas aprites ierobežojuma esamību

44. No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka kapitāla aprites ierobežojumi ir visi valsts pasākumi, kas var atturēt nodokļu maksātājus nerezidentus veikt ieguldījumus dalībvalstī vai arī šīs dalībvalsts nodokļu maksātājus rezidentus var atturēt veikt ieguldījumus citās dalībvalstīs¹⁶. Konkrētāk, dalībvalsts nelabvēlīga attieksme pret sabiedrībām nerezidentēm izmaksātajām dividendēm salīdzinājumā ar attieksmi pret sabiedrībām rezidentēm izmaksātajām dividendēm var atturēt citā dalībvalstī, nevis šajā pirmajā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības veikt ieguldījumus šajā pirmajā dalībvalstī un tādējādi ir uzskatāma par kapitāla brīvas aprites ierobežojumu, kurš principā ir aizliegts ar LESD 63. pantu¹⁷.

45. Šajā lietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums paredz nodokļu režīmu divos posmos. Pirmām kārtām gan dividendēm, ko izmaksā pensiju fondam rezidentam, gan dividendēm, ko izmaksā pensiju fondam nerezidentam, piemēro nodokļa ieturēšanu ienākumu gūšanas vietā. Šajā nolūkā attiecībā uz dividendēm, ko izmaksā pensiju fondiem nerezidentiem, saskaņā ar iesniedzējtiesas nolēmumā sniegtajām norādēm nodokļa ieturējums ir galīgs attiecībā uz trīs piektdaļām (15 %) atbilstoši ar *KStG* 32. panta 1. punkta 2. apakšpunktam, savukārt divas piektdaļas (10 %) no šī nodokļa ieturējuma tiek atmaksātas šo secinājumu 23. punktā aprakstītajā kārtībā. Tādējādi šajā pamatlietā no attiecīgajām dividendēm tika ieturēts nodoklis ienākumu gūšanas vietā 15 % apmērā. Turpretī attiecībā uz nodokļa ieturējumu ienākumu gūšanas vietā, kuru piemēro dividendēm, ko izmaksā pensiju fondam rezidentam, no iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka ieturējums atbilst 25 %.

46. Otrām kārtām pensiju fondi attiecībā uz tiem izmaksātajām dividendēm ir pakļauti diviem atšķirīgiem nodokļu uzlikšanas režīmiem. Proti, nodoklis par ienākumiem no kapitāla, kuru uzliek dividendēm, ko saņem pensiju fondi nerezidenti, kļūst galīgs. Turpretī attiecībā uz dividendēm, ko izmaksā pensiju fondiem rezidentiem, tās ieraksta pensiju fonda grāmatvedības bilancē, kas ir atsaucē, nosakot ar nodokli apliekamo peļņu, kurai tiks piemērots uzņēmumu ienākuma nodoklis 15 % apmērā¹⁸. Kad šis nodoklis kļūst maksājams, nodoklis par ienākumiem no kapitāla var tikt pilnīgi ieskaitīts maksājamajā summā. Proti, iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar *KStG* 31. panta noteikumiem, tos lasot kopsakarā ar *EStG* 36. panta 2. punkta 2. apakšpunkta noteikumiem, “nodokli

16 Spriedumi, 2012. gada 10. maijs, *Santander Asset Management SGIIC u.c.*, (no C-338/11 līdz C-347/11, EU:C:2012:286, 15. punkts), 2015. gada 17. septembris, *Miljoen u.c.*, (C-10/14, C-14/14 un C-17/14, EU:C:2015:608, 44. punkts), kā arī 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402, 27. punkts).

17 Skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 Rakstveida apsvērumos *CPP* norāda, ka uzņēmumu ienākuma nodoklim tiek pieskaitīta solidaritātes piemaksa 5,5 % apmērā un tādējādi kopējais nodokļu slogs ir 15,825 %. Tomēr es konstatēju, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa spriež, par pamatu ņemot uzņēmumu ienākuma nodokli 15 % apmērā. Šo secinājumu nolūkā atsaukos uz 15 % likmi.

par ienākumiem no kapitāla, kas ieturēts par pensiju fondiem izmaksātajām dividendēm, pilnībā ieskaita maksājamajā uzņēmumu ienākuma nodoklī”¹⁹, un saskaņā ar *EStG* 36. panta 4. punkta otro teikumu, “ja ieturētais nodoklis par ienākumiem no kapitāla pārsniedz noteikto uzņēmumu ienākuma nodokli, to atmaksā iekšzemes pensiju fondam”²⁰.

47. Kā paskaidro iesniedzējtiesa, Vācijas pensiju fondam ir iespēja, no vienas puses, samazināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo peļņu, ņemot vērā rezerves, kas veidotas pensiju saistību izpildei, un, no otras puses, ieskaitīt uzņēmumu ienākuma nodokli ieturēto nodokli par ienākumiem no kapitāla. Tāpēc man šķiet, ka šajā lietā apgalvotais kapitāla brīvas aprites ierobežojums var izrietēt no šiem diviem atšķirīgajiem nodokļu uzlikšanas mehānismiem, kas paredzēti valsts tiesību aktos. Proti, no vienas puses, tas var rasties no fakta, ka ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā peļņa ir daļēji atkarīga no rezervēm, ko izveidojis pensiju fonds un kas samazina tā ar nodokli apliekamo peļņu. No otras puses, šis ierobežojums var izrietēt no fakta, ka pensiju fonda rezidents var ieskaitīt maksājamajā uzņēmumu ienākuma nodoklī samaksāto nodokli par ienākumiem no kapitāla un saņemt šī pēdējā minētā nodokļa pārpalikuma atmaksu. Es ierosinu izvērtēt šos mehānismus, lai noteiktu, kurš no abiem vai pat abi ir apgalvotā ierobežojuma pamatā.

48. Attiecībā uz pensiju fonda izveidotajām rezervēm iesniedzējtiesa skaidro, ka matemātiskās rezerves ir īpašs rezervju veids nenoteikta apmēra parādiem, kuras savlaicīgi tiek veidotas, lai nodrošinātu arodpensiju izmaksu, kas pensiju fondam nākotnē būs jāveic par labu saviem dalībniekiem. Tā norāda, ka to rezervju dēļ, ko ir izveidojis pensiju fonds un kas ir iekļauti grāmatvedības bilances pasīvu ailē, ir īpaši ņemot vērā matemātiskās rezerves, kas izveidotas pensiju saistību izpildes nodrošināšanai, ar nodokli apliekamā peļņa, lai noteiktu maksājamā uzņēmumu ienākuma nodokļa summu, var būt “salīdzinoši zema”.

49. Tādējādi saskaņā ar skaidrojumiem, kas minēti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, dividenžu izmaksa parasti neizpaužas kā uz grāmatvedības bilances pamata noteiktās ar nodokli apliekamās peļņas palielinājums, ņemot vērā, ka šīs bilances pasīvi un tostarp tajā norādītās matemātiskās rezerves palielinās tikpat lielā mērā kā aktīvi²¹. Ar nodokli apliekamā peļņa palielinās tikai gadījumā, ja peļņa netiek kreditēta dalībnieku līgumu kontos, un tad tā palielina pensiju fonda aktīvus, bet nerada attiecīgu palielinājumu šī fonda pasīvos. Runa ir par šo secinājumu 19. punktā aprakstīto gadījumu, kad 10 % no peļņas nav kreditēti dalībnieku līgumu kontos. Šādā gadījumā šī atlikusī 10 % daļa no peļņas netiek izmaksāta dalībniekiem un līdz ar to matemātiskās rezerves nepalielinās. Šī atlikusī peļņas daļa, kas nav novirzīta dalībnieku līgumiem, tātad arī nepalielinās to pensiju izmaksu summu, kas tiks izmaksāta dalībniekiem termiņa beigās (t.i., kad viņi pensionējas).

50. No tā izriet, ka dividendes, ko saņem pensiju fonda rezidents, izņemot, ja runa ir par atlikušo 10 % daļu no peļņas, kas netiek kreditēta dalībnieku līgumu kontos, parasti tiek ieskaitītas minētajos kredītos un tādējādi ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā peļņa nepalielinās vai palielinās pavisam maz.

51. Lai atbildētu uz jautājumu par to, cik lielā mērā rezervju palielinājums var ietekmēt faktisko nodokļu slogu attiecībā uz izmaksātajām dividendēm, vispirms ir jāatzīmē, ka lietās par “izejošajām” dividendēm un nodokļa ieturējumu ienākumu gūšanas vietā Tiesa ir izvērtējusi režīmu, kas noteikts dividendēm, nevis ar nodokli apliekamajai peļņai²².

19 Iesniedzējtiesa arī norāda, ka “nodoklis par ienākumiem no kapitāla ir pilnībā ieskaitāms uzņēmumu ienākuma nodoklī, kas jāmaksā pilnībā ar nodokli apliekamiem Vācijas pensiju fondiem”.

20 Rakstveida apsvērumos *CPP* uzsver, ka gan nodoklis par ienākumiem no kapitāla, gan solidaritātes piemaksa, ko iekasē par dividendēm, var tikt ieskaitīti uzņēmumu ienākuma nodoklī, kas jāmaksā pensiju fondam. Tomēr šāds precizējums nav minēts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šo secinājumu nolūkā atsaucies likme nodoklim par ienākumiem no kapitāla, par ko var veikt ieskaitu, ir 25 % no bruto dividendēm.

21 Iesniedzējtiesa norāda, ka “ienākumi no dividendēm, ko iegūst Vācijas pensiju fondi, ņemot vērā, ka vienlaicīgi palielinās rezerves pensiju saistību izpildei, parasti neizraisa ar nodokli apliekamas peļņas parādīšanos” un ka, tā kā šie fondi “tiek aplikti ar nodokli, pamatojoties uz to peļņu (t.i., pēc komercdarbības izdevumu atskaitīšanas), tie parasti maksā tikai samērā mazu uzņēmumu ienākuma nodokli, jo pastāv vispārējs paralēlisms starp dividenžu saņemšanu un rezervju palielināšanu”.

22 Skat. spriedumus, 2012. gada 22. novembris, Komisija/Vācija (C-600/10, nav publicēts, EU:C:2012:737, 15. punkts), un 2012. gada 8. novembris, Komisija/Somija (C-342/10, EU:C:2012:688, 33. punkts).

52. Attiecībā uz šo režīmu ir jānosaka faktiskais nodokļu slogs attiecībā uz dividendēm, ja tām kumulatīvi tiek piemērots nodoklis par ienākumiem no kapitāla 25 % apmērā, kurš tiek uzlikts kā ieturējums ienākumu gūšanas vietā, un uzņēmumu ienākuma nodoklis 15 % apmērā. Manuprāt, pieeja, saskaņā ar kuru, nosakot kapitāla brīvas aprites ierobežojumu, ir jāizvērtē faktiskais nodokļu slogs, atbilst Tiesas judikatūrai. Proti, vispirms vairākās lietās par dividenžu aplikšanu ar nodokli Tiesa jau ir atstājusi valsts tiesas ziņā noteikt, vai nodokļu maksātājiem nerezidentiem galu galā faktiskais nodokļu slogs ir lielāks valstī, kura ir piemērojusi nodokļa ieturējumu ienākumu gūšanas vietā, nekā nodokļu slogs nodokļu maksātājiem rezidentiem attiecībā uz tāda paša veida dividendēm²³. Tālāk, spriedumā *Hirvonen*²⁴ Tiesa būtībā nosprieda, ka personas, kas ir daļēji aplikama ar nodokļiem, bruto ienākumu aplikšana ar nodokli ir saderīga ar Savienības tiesībām, ja tā galu galā nav lielāka par neto ienākumu aplikšanu ar nodokli, ja tiktu piemērota likme, kas ir spēkā attiecībā uz personām, kuras ir aplikamas ar nodokļiem pilnā apmērā²⁵. Visbeidzot nesēn spriedumā *Sofina* Tiesa nosprieda, ka, “lai salīdzinātu saistībā ar šīm dividendēm uzlikto nodokļu slogu un nodokļu slogu, kas uzlikts saistībā ar sabiedrībām rezidentēm izmaksātajām dividendēm, ir jāņem vērā dividenžu izmaksas finanšu gads”²⁶.

53. Šajā lietā es konstatēju, ka iesniedzējtiesas nolēmumā nav ietverti skaitliski dati, kas ļautu noteikt faktisko nodokļu slogu attiecībā uz dividendēm, ja tām kumulatīvi tiek piemērots nodoklis par ienākumiem no kapitāla un uzņēmumu ienākuma nodoklis.

54. Šādā kontekstā es centos noteikt šo slogu, pamatojoties uz lietas materiālos ietvertajiem elementiem. Pamatojoties uz maniem aprēķiniem, šķiet, ka faktiskais nodokļu slogs attiecībā uz dividendēm, ko saņēmis pensiju fonds rezidents, veido ne vairāk kā 11,25 % no bruto dividendēm²⁷. Tādējādi, lai kāda būtu rezervju vērtība, šī faktiskā likme vienmēr būs zemāka par 15 % likmi, kura tiek piemērota dividendēm, ko saņēmis pensiju fonds nerezidents. Tas nozīmē, ka faktiskais nodokļu slogs, kurš gulstas uz dividendēm, kas izmaksātas pensiju fondiem rezidentiem un nerezidentiem, vienmēr būs nevienlīdzīgs²⁸. Līdz ar to es uzskatu, ka tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkotie rezervju apmēram nav nozīmes, lai konstatētu kapitāla brīvas aprites ierobežojumu.

55. Citiem vārdiem sakot, šķiet, ir taisnība, ka fakts, ka ar rezervju izveidošanu var samazināt ar nodokli aplikamo peļņu, ļauj samazināt summu, kas jāmaksā kā uzņēmumu ienākuma nodoklis. Tomēr nešķiet, ka šis samazinājums būtu kapitāla brīvas aprites ierobežojuma pamatā, kas pastāv neatkarīgi no pensiju fonda rezidenta izveidoto rezervju apmēra. Taču šī pārbaude ir jāveic valsts tiesai, kura ir vienīgā, kas spēj noteikt faktisko nodokļu slogu, kurš gulstas uz dividendēm, ko iemaksā pensiju fondā rezidentā un pensiju fondā nerezidentā.

56. Turklāt man rodas jautājums, vai šo pieeju atbalsta *CPP* izvirzītais arguments, saskaņā ar kuru ar nodokli aplikamās peļņas samazinājuma mērķis ir novērst nodokļu dubultu uzlikšanu dividendēm. Proti, *CPP* uzskata, ka likumdevējs ir pieņēmis *KStG* 8. panta 8. punktu, lai neitralizētu un praksē atbrīvotu dividendes [no aplikšanas ar nodokļiem], izmantojot tehnisko rezervju ņemšanu vērā nodokļu

23 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402, 34. punkts); 2015. gada 17. septembris, *Miljoen* u.c. (C-10/14, C-14/14 un C-17/14, EU:C:2015:608, 48. punkts), un 2006. gada 19. janvāris, *Bouanich* (C-265/04, EU:C:2006:51, 33. punkts).

24 Spriedums, 2015. gada 19. novembris, *Hirvonen* (C-632/13, EU:C:2015:765, 44. un 48. punkts).

25 Turklāt jēdziens “lielāks nodokļu slogs” ir izmantots arī mantojuma nodokļa jomā. Savā 2011. gada 31. marta spriedumā lietā *Schröder* (C-450/09, EU:C:2011:198, 40. punkts) par mantojuma aplikšanu ar nodokli Tiesa nosprieda, ka ar nodokli aplikamās bāzes samazinājuma piešķiršana par nekustamo īpašumu, kas ir atkarīga no mantojuma atstājēja un mantnieka dzīvesvietas nāves brīdi, izraisa lielāku faktisko nodokļu slogu nekā mantojumi, kuros ir iesaistīts vismaz viens rezidents, un tātad samazina minētā mantojuma vērtību.

26 Spriedums, 2018. gada 22. novembris, *Sofina* u.c. (C-575/17, EU:C:2018:943, 31. punkts).

27 Pieņemot, ka X ir izmaksāto bruto dividenžu vērtība, neto dividenžu, ko saņēmis pensiju fonds rezidents, vērtība ir $X - (0,25X)$. Uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes 15 % apmērā piemērošanas rezultāts ir $[X - (0,25X)] \times 0,15$; kas nozīmē, ka faktiskā likme ir 11,25 %.

28 Tiesas sēdes laikā Vācijas valdība savā atbildē uz Tiesas jautājumu apstiprināja, ka galīgā nodokļu sloga ziņā pastāv atšķirīga attieksme pret pensiju fondiem rezidentiem un pensiju fondiem nerezidentiem.

ziņā. Tomēr ir jāuzsver, ka “neitralizācija” vai “atbrīvojums” [no aplikšanas ar nodokļiem] attiecībā uz dividendēm, ko izmaksā pensiju fondam, attiecas tikai uz aplikšanu ar uzņēmumu ienākuma nodokli. Tādējādi šķiet, ka šis mehānisms neietekmē jau samaksāto nodokli par ienākumiem no kapitāla, kas jau ir pilnībā ieskaitīts [uzņēmumu ienākuma nodoklī]²⁹.

57. Šajā ziņā es uzskatu, ka šajā lietā apstākļi atšķiras no tiem, kas bija par pamatu spriedumam Komisija/Somija³⁰, uz ko norāda iesniedzējtiesa. Minētajā spriedumā Tiesa nosprieda, ka LESD 63. panta ierobežojumu veido valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru pensiju fondu rezidentu gūtās dividendes praktiski izrādās atbrīvotas vai tikpat kā atbrīvotas no ienākuma nodokļa tādu valsts tiesiskajā regulējumā ietvertu skaidro normu iedarbības dēļ, ar ko paredz rezervju atskaitāmību, savukārt uz pensiju fondu nerezidentu saņemtajām dividendēm saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu attiecas nodokļu likme 19,5 % apmērā vai arī saskaņā ar Somijas Republikas noslēgtajiem līgumiem par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu – 15 % apmērā vai mazāk³¹. Tomēr pamata lietā nodokļa par ienākumiem no kapitāla ieturējums ienākumu gūšanas vietā attiecas uz dividendēm, kas izmaksātas gan pensiju fondiem rezidentiem, gan pensiju fondiem nerezidentiem. Šī nodokļa ieturējuma pašu esamību un apmēru neietekmē rezervju veidošana. Proti, ja pastāv ar nodokli aplikamās peļņas samazinājums un ja faktiski pastāv gandrīz pilnīgs atbrīvojums no nodokļa, kas maksājams par dividendēm, kuras izmaksātas pensiju fondam rezidentam, tie attiecas tikai uz pensiju fonda peļņas aplikšanu ar uzņēmumu ienākuma nodokli, bet ne uz aplikšanu ar nodokli par ienākumiem no kapitāla, jo šo pēdējo minēto var pilnībā atgūt.

58. Tādēļ es ierosinu Tiesai secināt, ka šajā lietā tieši apgalvotā ierobežojuma pamatā esošais otrais mehānisms, proti, nodokļa par ienākumiem no kapitāla pilnīga ieskaitīšana uzņēmumu ienākuma nodoklī un pārpalikuma iespējamā atmaksa pēc nodokļa aprēķina, veido kapitāla brīvas aprites ierobežojumu.

59. Kā es jau minēju, manuprāt, iesniedzējtiesai ir jānosaka, vai un cik lielā mērā faktiskais nodokļu slogs ir mazāks par to, kas attiecas uz dividendēm, kuras izmaksātas pensiju fondam nerezidentam, kam piemēro 15 % nodokļa ieturējumu ienākumu gūšanas vietā saskaņā ar divpusējo konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu.

60. Ja iesniedzējtiesa secina, ka dividendes, ko saņem pensiju fonds rezidents, ir gandrīz pilnībā atbrīvotas no nodokļa par ienākumiem no kapitāla, izmantojot pilnīgu ieskaitu, tad, šķiet, var konstatēt, ka dividendēm, kas izmaksātas pensiju fondam nerezidentam, ir lielāks faktiskais nodokļu slogs. No tā izriet, ka šādām dividendēm piemēro labvēlīgāku režīmu nekā tām, ko izmaksā pensiju fondam nerezidentam. Šāda atšķirīgā attieksme nodokļu jautājumos pret pensiju fondiem atkarībā no to rezidences vietas var atturēt pensiju fondus nerezidentus veikt ieguldījumus sabiedrībās, kas reģistrētas Vācijā. Proti, šādā gadījumā pensiju fondiem nerezidentiem nav iespējas atgūt nodokli, kas iekasēts kā nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā, un tādējādi tas ir kapitāla brīvas aprites ierobežojums, kas principā ir aizliegts ar LESD 63. panta 1. punktu.

2. Par ierobežojuma pieļaujamību

61. LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka “[LESD] 63. pants neskar dalībvalstu tiesības [...] piemērot atšķirīgas attiecīgas nodokļu tiesību normas dažādiem nodokļu maksātājiem, kuru stāvoklis ir atšķirīgs viņu dzīvesvietas vai kapitāla ieguldījuma vietas dēļ”.

29 Saskaņā ar *KStG* 31. panta noteikumiem, tos lasot kopsakarā ar *EStG* 36. panta 2. punkta 2. apakšpunkta noteikumiem.

30 Spriedums, 2012. gada 8. novembris (C-342/10, EU:C:2012:688).

31 Proti, man šķiet, ka lietā, kurā taisīts minētais spriedums, dividendes, ko izmaksāja sabiedrības rezidentes pensiju fondiem rezidentiem, aplika ar nodokli 75 % apmērā, un tām piemēroja nodokļa likmi 26 % apmērā. Tādējādi šīs dividendes *de facto* kopumā tika apliktas ar nodokļa likmi 19,5 % apmērā. Tiesa uzskatīja, ka šis tiesiskais regulējums ir ierobežojums LESD 63. panta nozīmē.

62. Šī tiesību norma kā atkāpe no kapitāla brīvas aprites pamatprincipa ir jāinterpretē šauri. Tāpēc šo tiesību normu nevar interpretēt tādējādi, ka jebkuri nodokļu tiesību akti, kas nosaka atšķirību starp nodokļu maksātājiem atkarībā no vietas, kurā tie dzīvo, vai dalībvalsts, kurā tie investē savu kapitālu, automātiski ir saderīgi ar LESD. Proti, pašu LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto atkāpi ierobežo tā paša panta 3. punkts, kas paredz, ka šajā 1. punktā minētās valsts tiesību normas “nerada iespēju patvaļīgi diskriminēt vai slēpti ierobežot kapitāla brīvu apriti un maksājumus, kā to nosaka [LESD] 63. pants”³².

63. Tāpēc ir jānošķir atšķirīgā attieksme, kas ir atļauta saskaņā ar LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunktu, no LESD 65. panta 3. punktā aizliegtās diskriminācijas³³. No Tiesas judikatūras izriet, ka, lai tādu valsts nodokļu tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais varētu uzskatīt par saderīgu ar Līguma noteikumiem par kapitāla brīvu apriti, atšķirīgajai attieksmei ir jāattiecas uz situācijām, kas objektīvi nav salīdzināmas, vai arī tai ir jābūt attaisnotai ar kādu no primāriem vispārējo interešu apsvērumiem³⁴.

a) Par pamatlietā aplūkoto situāciju salīdzināmību

64. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pārrobežu situācijas salīdzināmība vai nesalīdzināmība ar iekšzemes situāciju ir jāpārbauda, ņemot vērā attiecīgo valsts tiesību normu mērķi, kā arī to priekšmetu un saturu³⁵. Turklāt, lai novērtētu, vai no šāda tiesiskā regulējuma izrietošā atšķirīgā attieksme atspoguļo objektīvu situācijas atšķirību, ir jāņem vērā tikai attiecīgajā tiesiskajā regulējumā paredzētie atbilstīgie nošķiršanas kritēriji³⁶.

65. Tomēr es konstatēju, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav skaidrojumu par pamatlietā aplūkoto tiesību aktu mērķi. Šajos apstākļos es ierosinu izskatīt argumentus, ko izvirzīja šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā iesaistītās puses. Ņemot vērā šos argumentus, šī analīze par pensiju fondu rezidentu un nerezidentu situāciju salīdzināmību attieksies uz trīs aspektiem, proti, Vācijas tiesību aktu mērķi attiecībā uz pienākumiem pret fondu dalībniekiem (1), apgalvoto dažādu nodokļu uzlikšanas metožu piemērošanu abām pensiju fondu kategorijām (2) un to izmaksu ņemšanu vēru, kas ir tieši saistītas ar dividenžu saņemšanu (3).

1) Pienākumi pret fondu dalībniekiem

66. CPP uzsver, ka visiem pensiju fondiem – gan rezidentiem, gan nerezidentiem – ir pienākums ieguldīt apdrošināšanas prēmijas kapitāla tirgū, lai radītu dividendes, ko pensiju fondi izmanto, lai izpildītu to saistības pret apdrošinātajām personām. Šī iemesla dēļ Vācija tos atbrīvo no nodokļiem, ciktāl izmaksātās dividendes tiek izmantotas, lai izpildītu saistības pret apdrošinātajām personām. Lai gan valsts tiesību aktos, kas piemērojami pensiju fondiem rezidentiem, ir ņemts vērā fakts, ka saņemtās dividendes galu galā nonāk pie apdrošinātajām personām un ka šī iemesla dēļ ar šiem tiesību aktiem dividendes ir atbrīvotas no nodokļa pensiju fondu līmenī, šajos tiesību aktos nav ņemts vērā, ka pensiju fondi trešajās valstīs principā ir pakļauti tādām pašām pienākumiem.

32 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 17. oktobris, *Welte* (C-181/12, EU:C:2013:662, 42. un 43. punkts un tajos minētā judikatūra); 2015. gada 17. septembris, *Miljoen* u.c. (C-10/14, C-14/14 un C-17/14, EU:C:2015:608, 63. punkts), un 2018. gada 22. novembris, *Sofina* u.c. (C-575/17, EU:C:2018:943, 45. punkts).

33 Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 22. novembris, *Sofina* u.c. (C-575/17, EU:C:2018:943, 46. punkts); 2018. gada 20. septembris, *EV* (C-685/16, EU:C:2018:743, 87. punkts); 2018. gada 21. jūnijs, *Fidelity Funds* u.c. (C-480/16, EU:C:2018:480, 48. punkts), un 2015. gada 17. septembris, *Miljoen* u.c. (C-10/14, C-14/14 un C-17/14, EU:C:2015:608, 64. punkts).

34 Skat. it īpaši spriedumus, 2012. gada 10. maijs, *Santander Asset Management SGIIC* u.c. (no C-338/11 līdz C-347/11, EU:C:2012:286, 23. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2015. gada 17. septembris, *Miljoen* u.c. (C-10/14, C-14/14 un C-17/14, EU:C:2015:608, 64. punkts).

35 Skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 20. septembris, *EV* (C-685/16, EU:C:2018:743, 88. punkts); 2018. gada 21. jūnijs, *Fidelity Funds* u.c. (C-480/16, EU:C:2018:480, 50. punkts), un 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Spriedumi, 2012. gada 10. maijs, *Santander Asset Management SGIIC* u.c. (no C-338/11 līdz C-347/11, EU:C:2012:286, 28. punkts), kā arī 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402, 49. punkts).

67. Komisija uzskata, ka Vācijas pensiju fondu atbrīvošanas no nodokļa par ienākumiem no kapitāla, kas uzlikts tiem izmaksātajām dividendēm, mērķis ir ļaut tiem izveidot pietiekamu kapitālu, lai segtu nākotnes pensiju izmaksu. Tādējādi izmaksātās dividendes esot atbrīvotas no nodokļa par ienākumiem no kapitāla, ar nosacījumu, ka tās tiek izmantotas tehniskām rezervēm. Turpretī pensiju fonda nerezidenta gadījumā, pieņemot, ka tas var pierādīt, ka tas izmanto saņemtās dividendes rezervju veidošanai, tam ir jāmaksā Vācijā galīgs nodoklis par ienākumiem no kapitāla tādā apmērā, kas ir paredzēts attiecīgajā divpusējā konvencijā par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu.

68. Šajā ziņā un neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai, šķiet, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pamatlietā aplūkoti Vācijas tiesību akti, ar kuriem pensiju fondam rezidentam izmaksātās dividendes faktiski tiek gandrīz atbrīvotas no nodokļa, atbilst mērķim garantēt apdrošināšanas darbību, ko veic pensiju fondi, izveidojot pietiekamu pamatkapitālu, lai segtu pensiju saistību izpildi nākotnē. Turpretī attiecībā uz dividendēm, kas izmaksātas pensiju fondam nerezidentam, lai arī tās tiek izmantotas, lai īstenotu tādu pašu mērķi, ieturētais nodoklis par ienākumiem no kapitāla kļūst galīgs un tām nepiemēro gandrīz pilnīgu atbrīvojumu [no nodokļa]³⁷. Raugoties no šī skatpunkta, es uzskatu, ka pensiju fondiem rezidentiem un nerezidentiem ir kopīgi mērķi un tāpēc jāuzskata, ka tie ir līdzīgā situācijā.

69. Turklāt, ja iesniedzējtiesa uzskata, ka pamatlietā aplūkoto valsts tiesību aktu mērķis ir nodrošināt tāda faktiskā nodokļu sloga vienlīdzību, kas gulstas uz pensiju fondiem rezidentiem un pensiju fondiem nerezidentiem, kuri veic ieguldījumus Vācijā reģistrētās sabiedrībās, tostarp ņemot vērā apstākli, ka dividendēm, kas izmaksātas pensiju fondam rezidentam, tiek piemēroti divi kumulatīvi nodokļi (nodoklis par ienākumiem no kapitāla un uzņēmumu ienākuma nodoklis), savukārt dividendēm, ko saņem pensiju fonds nerezidents, piemēro tikai nodokli par ienākumiem no kapitāla, ir jānorāda, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai no brīža, kad dalībvalsts vienpusēji vai ar nolīgumiem apliek ar ienākuma nodokli ne tikai sabiedrības rezidentes, bet arī sabiedrības nerezidentes attiecībā uz ienākumiem, ko tās saņem no sabiedrības rezidentes, minēto sabiedrību nerezidenšu situācija tuvinās sabiedrību rezidenšu situācijai³⁸.

70. Proti, tas vien, ka šī pati valsts īsteno savu kompetenci nodokļu jomā, neatkarīgi no jebkāda veida nodokļu uzlikšanas citā dalībvalstī rada risku, ka nodokļi tiks uzlikti vairākkārtīgi vai radīsies ekonomiskā dubultā nodokļu uzlikšana. Šādā gadījumā, lai saņemēja sabiedrības nerezidentes nesaskartos ar kapitāla brīvas aprites ierobežojumu, kas principā aizliegts ar LESD 63. pantu, [dividenžu] izmaksātajās sabiedrības rezidences valstij ir jānodrošina, ka saskaņā ar tās tiesību aktos paredzēto mehānismu, lai novērstu vai samazinātu vairākkārtēju aplikšanu ar nodokli vai ekonomisko nodokļu dubulto uzlikšanu, sabiedrībām nerezidentēm tiek piemērota attieksme, kas ir līdzvērtīga attieksmei pret sabiedrībām rezidentēm³⁹.

71. Šajā lietā, tā kā Vācija ir izvēlējusies īstenot savu kompetenci nodokļu jomā attiecībā uz ienākumiem, ko saņem pensiju fondi nerezidenti, tie līdz ar to ir situācijā, kura ir līdzīga kā Vācijas rezidentu pensiju fondu situācijai attiecībā uz to dividenžu ekonomisko dubulto aplikšanu ar nodokli, ko izmaksā sabiedrības, kuras ir rezidentes Vācijā⁴⁰.

37 Pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402, 50. punkts).

38 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 21. jūnijs, *Fidelity Funds* u.c. (C-480/16, EU:C:2018:480, 54. punkts); 2012. gada 25. oktobris, Komisija/Belģija (C-387/11, EU:C:2012:670, 49. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2006. gada 14. decembris, *Denkavit Internationaal* un *Denkavit France* (C-170/05, EU:C:2006:783, 35. punkts).

39 Pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 21. jūnijs, *Fidelity Funds* u.c. (C-480/16, EU:C:2018:480, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Pēc analogijas skat. spriedumus, 2011. gada 20. oktobris, Komisija/Vācija (C-284/09, EU:C:2011:670, 58. punkts), kā arī 2012. gada 10. maijs, *Santander Asset Management SGIC* u.c. (no C-338/11 līdz C-347/11, EU:C:2012:286, 42. punkts).

2) Apgalvotā dažādu nodokļu uzlikšanas metožu piemērošana

72. Vācijas valdība apgalvo, ka pensiju fondi rezidenti un pensiju fondi nerezidenti nav objektīvi salīdzināmās situācijās, jo abu kategoriju pensiju fondiem piemēro atšķirīgas nodokļu uzlikšanas metodes sprieduma *Truck Center*⁴¹ nozīmē.

73. Šajā ziņā es norādu, ka no minētā sprieduma 41. un 46. punkta izriet, ka atšķirīga attieksme, kas izpaužas kā atšķirīgu nodokļu uzlikšanas metožu vai atšķirīgas iekasēšanas kārtības piemērošana atkarībā no aplūkoto ienākumu saņēmējas sabiedrības rezidences vietas, attiecas uz situācijām, kas nav objektīvi salīdzināmas.

74. Šajā gadījumā es ierosinu Tiesai atturēties no tās judikatūras piemērošanas, kas izriet no minētā sprieduma *Truck Center*, šādu iemeslu dēļ. Pirmkārt, dalībvalstu valdības bieži atsauca uz šo spriedumu, kad tās aizstāv valstu tiesību aktus, ar kuriem nodokļu maksātāju rezidentu situācijām piemēro attieksmi, kas atšķiras no tās, ko piemēro nodokļu maksātāju nerezidentu situācijām⁴². Taču, cik man zināms, šis spriedums tika apstiprināts tikai vienu reizi⁴³. Nesen Tiesa atkal samazināja šīs judikatūras tvērumu, precizējot, ka tā attiecas tikai uz nodokļu iekasēšanas kārtību, kas atšķiras atkarībā no valsts izcelsmes dividenžu saņēmēja rezidences vietas⁴⁴.

75. Otrkārt, jānorāda, ka šī judikatūra ir spēcīgi kritizēta doktrīnā⁴⁵ un tā var tikai radīt sarežģījumus piemērošanā⁴⁶.

76. Šajā ziņā man šķiet, ka kritērijs par atšķirīgu nodokļu uzlikšanas metožu piemērošanu, lai noteiktu nodokļu maksātāju rezidentu un nodokļu maksātāju nerezidentu situāciju salīdzināmību, balstās uz tautoloģisku argumentāciju. Proti, parasti uz rezidentiem un nerezidentiem attiecas dažādas nodokļu uzlikšanas metodes. Minētais spriedums tikai apstiprina, ka situācijas ir atšķirīgas, jo nodokļu maksātāji rezidenti un nodokļu maksātāji nerezidenti ir atšķirīgi⁴⁷. Piemēram, pamatlietā pensiju fondi rezidenti ir “apliekami ar nodokli pilnā apmērā”⁴⁸, savukārt ārvalstu pensiju fondu ienākumi ir pakļauti “ierobežotam” nodokļu maksāšanas pienākumam, kas attiecas tikai uz ienākumiem, kuri gūti Vācijā⁴⁹. Manuprāt, atšķirīgās nodokļu uzlikšanas metodes tikai atspoguļo šo atšķirību. Tomēr tas nenozīmē, ka attiecīgie valsts tiesību akti automātiski neietilpst kapitāla brīvas aprites piemērošanas jomā.

41 Spriedums, 2008. gada 22. decembris, *Truck Center* (C-282/07, EU:C:2008:762).

42 Skat. it īpaši spriedumus, 2019. gada 26. februāris, *N Luxembourg 1* u.c. (C-115/16, C-118/16, C-119/16 un C-299/16, EU:C:2019:134, 163. punkts); 2018. gada 22. novembris, *Sofina* u.c. (C-575/17, EU:C:2018:943, 48. punkts); 2015. gada 17. septembris, *Miljoen* u.c. (C-10/14, C-14/14 un C-17/14, EU:C:2015:608); 2014. gada 19. jūnijs, *Strojirny Prostějov* un *ACO Industries Tábor* (C-53/13 un C-80/13, EU:C:2014:2011); 2012. gada 12. jūlijs, Komisija/Spānija (C-269/09, EU:C:2012:439); 2012. gada 10. maijs, *Santander Asset Management SGIC* u.c. (no C-338/11 līdz C-347/11, EU:C:2012:286); 2010. gada 1. jūlijs, *Dijkman* un *Dijkman-Lavaleije* (C-233/09, EU:C:2010:397), un 2010. gada 3. jūnijs, Komisija/Spānija (C-487/08, EU:C:2010:310).

43 Spriedums, 2012. gada 18. oktobris, X (C-498/10, EU:C:2012:635, 26. punkts).

44 Spriedums, 2018. gada 22. novembris, *Sofina* u.c. (C-575/17, EU:C:2018:943, 52. punkts).

45 Skat. Beretta, G., “The Brisal and KBC Finance Decision: Once Again the CJEU Assesses the Compatibility with EU Law of Gross Withholding Taxation of Non-residents”, *EC Tax Review*, 2007, 193.–200. lpp.; Lang, M., “Recent Case Law of the ECJ in Direct Taxation: Trends, Tensions, and Contradictions”, *EC Tax Review*, 2009, 100.–101. lpp.; *CFE ECJ Task Force*, “Comment by the CFE Task Force on ECJ Cases on the Judgment in Belgium SPF Finance v. Truck Center SA”, Nr. 158, kā arī De Broe, L., Bammens, N., “Truck Center Belgian Withholding Tax on Interest Payments to Non-resident Companies Does Not Violate EC Law: A Critical Look at the ECJ’s Judgment in Truck Center”, *EC Tax Review*, 2009, 131.–137. lpp.

46 Lieta, kurā taisīts 2016. gada 13. jūlija spriedums *Brisal* un *KBC Finance Ireland* (C-18/15, EU:C:2016:549), tam ir labs piemērs. Minētajā lietā *Tribunal Administrativo e Fiscal de Sintra* (Sintras administratīvā un nodokļu tiesa, Portugāle) piemēroja 2008. gada 22. decembra spriedumu *Truck Center* (C-282/07, EU:C:2008:762), savukārt savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Supremo Tribunal Administrativo* (Augstākā administratīvā tiesa, Portugāle) uzskatīja, ka nav jāatsauca uz šo spriedumu.

47 *CFE ECJ Task Force*, “Comment by the CFE Task Force on ECJ Cases on the Judgment in Belgium SPF Finance v. Truck Center SA”, Nr. 158, 18. punkts.

48 Saskaņā ar *KStG* 1. panta 1. punkta 1. apakšpunktu.

49 Saskaņā ar *KStG* 8. panta 1. punkta noteikumiem, lasot tos kopsakarā ar *EstG* 49. panta 1. punkta 5.a apakšpunktu un *EstG* 20. panta 1. punkta 1. apakšpunktu.

77. Tādēļ es ierosinu Tiesai šajā lietā atturēties no sprieduma *Truck Center*⁵⁰ judikatūras piemērošanas. Proti, Tiesa varētu uzskatīt, ka attiecīgie valsts tiesību akti aprobežojas ar nodokļu iekasēšanas kārtību, bet rada būtisku nodokļu priekšrocību pensiju fondiem rezidentiem, kas netiek piešķirta pensiju fondiem nerezidentiem⁵¹. Šķiet, ka šis risinājums izriet arī no nesenā sprieduma *N Luxembourg 1* u.c., kurā Tiesa uzskatīja, ka tāda [samaksas] termiņa izmantošana, kurš ir krietni vēlāks par termiņu, kas izriet no nodokļa ieturēšanas gadījumā, kad sabiedrības rezidente izmaksā dividendes sabiedrībai nerezidentei, ir priekšrocība un ka tāpēc nevar piemērot spriedumu *Truck Center*⁵².

3) Ar dividenžu saņemšanu tieši saistīto izmaksu ņemšana vērā

78. Gan Minhenes Finanšu pārvalde, gan Vācijas valdība savos rakstveida apsvērumos norāda, ka nepastāv tieša saikne starp ienākumu saņemšanu no dividendēm, no vienas puses, un matemātisko un citu tehnisko rezervju veidošanu, no otras puses, un ka tāpēc attiecīgās situācijas nav salīdzināmas.

79. Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nodokļu maksātāji rezidenti un nodokļu maksātāji nerezidenti ir salīdzināmā situācijā attiecībā uz izmaksām, kas tieši saistītas ar darbību, no kuras tiek gūta peļņa⁵³. Šajā nozīmē Tiesa nosprieda –ja rezidentiem piemērotā nodokļu uzlikšanas metode ļauj atskaitīt ar dividenžu saņemšanu tieši saistītās izmaksas, “šādu izmaksu ņemšana vērā būtu jāatzīst arī attiecībā uz [...] nerezidentiem”⁵⁴.

80. Es tomēr uzskatu, ka šī judikatūra neattiecas uz šo lietu divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, minētā judikatūra attiecas uz izmaksām, kas ir tieši saistītas ar ieņēmumu saņemšanu⁵⁵. Šajā gadījumā man liekas acīmredzams, ka rezerves, ko veido pensiju fondi, nevar kvalificēt kā “izmaksas, kas saistītas ar ieņēmumu saņemšanu”. Otrkārt, judikatūra par izmaksu, kas tieši saistītas ar dividenžu saņemšanu, ņemšanu vērā attiecas tikai uz gadījumiem, kad nodokļu priekšrocības piešķiršana, proti, atbrīvojums no nodokļa ieturējuma ienākumu gūšanas vietā vai ieturētā nodokļa atskaitīšana, ir saistīta ar nodokļa bāzes noteikšanu, tostarp nodokļu bilancē izdevumu veidā, bet tā nav šajā gadījumā. Proti, man šķiet, ka šajā lietā kapitāla brīvas aprites ierobežojums izriet nevis no rezervju atskaitīšanas šādas bāzes noteikšanas ietvaros, bet gan no pilnīgā ieskaita, kas notiek pēc šīs [bāzes] noteikšanas. Tādēļ es ierosinu Tiesai nospriest, ka šai judikatūrai nav nozīmes nodokļu sistēmā, kurā ir paredzēts aplūkots pilnīgais ieskaits.

81. Ja Tiesa tomēr nolemtu izvērtēt, vai pastāv saikne starp rezervju veidošanu un ienākumu no dividendēm saņemšanu, es uzskatu, ka šādu saikni var konstatēt tikai attiecībā uz rezervju daļu, kas tieši izriet no dividenžu saņemšanas. Proti, saskaņā ar Tiesas judikatūru tieša saikne ar darbību, kas ir radījusi ar nodokli apliekamus ienākumus, ir izdevumiem, kurus ir radījusi šī darbība un kuri tādējādi ir vajadzīgi tās veikšanai⁵⁶. Konkrētajā gadījumā darbība, kas ir radījusi ienākumus, ir dividenžu saņemšana, un izdevumi, kurus ir radījusi šī darbība, ir izdevumi, kas saistīti ar šo dividenžu saņemšanu. Rezerves ir izdevumi, kas saistīti ar apdrošināšanas darbību.

50 Spriedums, 2008. gada 22. decembris (C-282/07, EU:C:2008:762).

51 Pēc analogijas skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Miljoen* u.c. (C-10/14, C-14/14 un C-17/14, EU:C:2015:608, 53. punkts).

52 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 26. februāris, *N Luxembourg 1* u.c. (C-115/16, C-118/16, C-119/16 un C-299/16, EU:C:2019:134, 164. un 165. punkts).

53 Spriedumi, 2003. gada 12. jūnijs, *Gerritse* (C-234/01, EU:C:2003:340); 2006. gada 3. oktobris, *FKP Scorpio Konzertproduktionen* (C-290/04, EU:C:2006:630), un 2007. gada 15. februāris, *Centro Equestre da Lezíria Grande* (C-345/04, EU:C:2007:96).

54 Spriedums, 2016. gada 2. jūnijs, *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14, EU:C:2016:402, 65. punkts).

55 2012. gada 22. novembra sprieduma Komisija/Vācija (C-600/10, nav publicēts, EU:C:2012:737) attiecībā uz Vācijas tiesību aktiem par to ekspluatācijas izmaksu atskaitīšanu, kas saistītas ar Vācijā saņemto dividenžu un procentu saņemšanu, 20. punktā Tiesa ir skaidri noteikusi, ka “Komisija nav sniegusi nekādus pierādījumus par to, ka [banku komisijas maksas un līdzīgas darījumu izmaksas], lai gan tās attiecīgā gadījumā var tieši saistīt ar summu, kas samaksāta saistībā ar vērtspapīru darījumu [...], ir arī un obligāti tieši saistītas arī ar pašu šo ienākumu saņemšanu dividenžu vai procentu formā”.

56 Skat. it īpaši spriedumu, 2018. gada 6. decembris, *Montag* (C-480/17, EU:C:2018:987, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

82. Šajā ziņā, kā būtībā apgalvoja Vācijas valdība, rezerves ir jāveido neatkarīgi no tā, vai ieņēmumi ir ienākumi no dividendēm vai dalībnieku veiktās iemaksas. Proti, rezervju pastāvēšana pati par sevi ir saistīta ar apdrošināšanas darbību, un rezervēm ir jānodrošina iespēja izpildīt pienākumus attiecībā uz pensiju fonda veiktām pensiju izmaksām nākotnē. Rezervju izveidošanu pamato pensiju saistību izpilde, nevis gūto ienākumu apjoms. Otrādi, ja pensiju fonds negūst peļņu no ieguldījumiem, tam tik un tā saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pienākums veidot rezerves, lai izpildītu savas saistības. Pēc analogijas attiecībā uz arodpensijas kapitāla uzkrāšanas un dzīvības apdrošināšanas institūciju rezervju režīmu Savienības likumdevējs atzīst rezervju nozīmi, bet atstāj dalībvalstīm plašu rīcības brīvību attiecībā uz to izveidošanas metodēm⁵⁷. Tāpēc es uzskatu, ka principā pensiju fondu rezervēm nav tiešas saiknes ar saņemtajām dividendēm.

83. Turklāt es īpašu uzmanību pievēršu argumentam, ko izvirzījusi Mīnhenes Finanšu pārvalde un kas balstīts uz valsts judikatūru attiecībā uz veselības apdrošināšanas sabiedrību. Saskaņā ar šo judikatūru attiecībā uz izdevumiem, kas rodas no dotācijas matemātiskajām rezervēm un citām rezervēm, nepastāv cēloņsakarība starp šiem izdevumiem un peļņu no ieguldījumiem, kas prioritāri ir saistīta ar apdrošināšanas darbību valsts teritorijā. Pienākums izveidot matemātiskās rezerves, kā arī citas tehniskās rezerves izriet no apdrošināšanas sabiedrības statusa. Lai arī minētais spriedums attiecas uz veselības apdrošināšanas sabiedrībām, es neredzu iemeslu, kādēļ pensiju fondu situācija būtu atšķirīga. Tāpēc es sliecos uzskatīt, ka šo pieeju pēc analogijas var piemērot arī šai lietai⁵⁸.

84. Lidz ar to man šķiet grūti argumentēt, ka pensiju fondu rezervju ņemšana vērā pati par sevi var būt kapitāla brīvas aprites ierobežojums.

85. *CPP* apgalvo, ka, ciktāl dividendes tiek izmantotas rezervēm, tās rada šo rezervju palielināšanos, kas savukārt samazina ar nodokli apliekamo peļņu. Šajā ziņā, kā minēts šo secinājumu 18. un 19. punktā, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka grāmatvedībā uzskaitītās un neuzskaitītās investīcijas, izņemot atlikušo daļu 10 % apmērā, palielina uzkrājumus. Tāpēc man šķiet, ka ir iespējams, ka daļa no tām var būt vienkārši dividenžu izmaksas rezultāts. Tomēr es uzskatu, ka Tiesai nav iespējas noteikt, cik liela ir šī daļa saskaņā ar valsts sistēmu. Tas ir iesniedzējtiesas uzdevums, kurai konkrēti jānosaka, cik liela daļa no šīm rezervēm ir "tieši saistīta" ar dividenžu saņemšanu. Katrā ziņā, veicot šo noteikšanu, nav jāņem vērā rezerves, kurām nav nekādas saiknes ar dividenžu saņemšanu.

86. Rezumējot, manuprāt, pamatlietā aplūkotos valsts tiesību aktus nevar atbalstīt, pamatojoties uz to, ka tie ir piemērojami objektīvi atšķirīgām situācijām. Tādēļ ir jāpārbauda, vai šis tiesiskais regulējums var tikt attaisnots ar kādu primāru vispārējo interešu apsvērumu.

b) Par primāra vispārējo interešu apsvēruma pastāvēšanu

87. Iesniedzējtiesa uzskata, ka atšķirīgo attieksmi, kas izriet no Vācijas tiesību aktiem, nevar attaisnot ne ar teritorialitātes principu, ne ar nepieciešamību nodrošināt nodokļu režīma saskaņotību, ne ar nepieciešamību nodrošināt nodokļu uzlikšanas pilnvaru līdzsvarotu sadalījumu starp dalībvalstīm, ne ar nodokļu kontroles efektivitāti.

⁵⁷ Tādējādi, no vienas puses, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/41/EK (2003. gada 3. jūnijs) par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (OV 2003, L 235, 10. lpp.) 26. apsvērumā ir norādīts – "lai nodrošinātu pensiju izmaksāšanas saistību izpildi, būtisks nosacījums ir piesardzīga tehnisko rezervju aprēķināšana" un "maksimālās procentu likmes ir jāizvēlas piesardzīgi saskaņā ar attiecīgajiem valsts noteikumiem". Saskaņā ar šīs direktīvas 27. apsvērumu dalībvalstīm ir jānodrošina iespēja veikt tehnisko rezervju aprēķināšanu, ievērojot sīkākus papildu noteikumus nekā tie, kas paredzēti šajā direktīvā. No otras puses, dzīvības apdrošināšanas jomā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/83/EK (2002. gada 5. novembris) par dzīvības apdrošināšanu (OV 2002, L 345, 1. lpp.) 35. un 36. apsvērumu, "lai aizsargātu dzīvības apdrošinājumaņēmējus, visām apdrošināšanas sabiedrībām ir jāizveido pietiekamas tehniskās rezerves" un attiecībā uz procentu likmes, ko izmanto tehnisko rezervju aprēķinos, ierobežošanu, "šķiet pareizi ļaut dalībvalstīm brīvi izvēlēties izmantojamo metodi". Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV 2009, L 335, 1. lpp.), ar ko aizstāj Direktīvu 2002/83, ir paredzēti līdzīgi principi.

⁵⁸ 2016. gada 6. aprīļa *Bundesfinanzhof* (Federālā Finanšu tiesa, Vācija) spriedums (Nr. I R 61/14).

88. Protams, ir taisnība, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šos attaisnojumus var pieļaut kā likumīgus mērķus, ko Tiesa ir atzinusi⁵⁹. Tomēr šajā gadījumā es uzskatu, ka atšķirīgo attieksmi pret pensiju fondiem rezidentiem un nerezidentiem nevar attaisnot neviens no minētajiem mērķiem. Tā kā attiecīgie lietas dalībnieki šo jautājumu nav apsprieduši, tas šajos secinājumos nav jāizskata padziļināti.

89. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka kapitāla brīvas aprites ierobežojumu, kas izriet no Vācijas tiesību aktiem un kas tikai nerezidentiem liedz iespēju atskaitīt izmaksas, kuras ir tieši saistītas ar dividendu saņemšanu, nevar attaisnot ne ar attiecīgo situāciju salīdzināmības trūkumu, ne ar primāru vispārējo interešu apsvērumu.

B. Par otro prejudiciālo jautājumu

90. Ar otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai ierobežojums, kas izriet no ieturējuma nodokļa galīgas piemērošanas dividendēm, ko saņem pensiju fondi nerezidenti, lai arī Vācijas pensiju fondi faktiski ir gandrīz pilnībā no tā atbrīvoti, var tikt pieļauts saskaņā ar LESD 64. panta 1. punktu.

91. Saskaņā ar LESD 64. panta 1. punktu dalībvalsts attiecībās ar trešajām valstīm var piemērot kapitāla aprites ierobežojumus, kas ietilpst šīs tiesību normas materiāltiesiskajā darbības jomā, pat ja tie ir pretrunā kapitāla brīvas aprites principam, kas noteikts LESD 63. panta 1. punktā, ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi jau pastāvēja 1993. gada 31. decembrī⁶⁰.

92. Tādējādi LESD 64. panta 1. punktā ir noteikts, ka “[LESD] 63. pants neliedz attiecināt uz trešām valstīm ierobežojumus, kas 1993. gada 31. decembrī pastāv valstu vai Savienības tiesību aktos par kapitāla apriti starp dalībvalstīm un trešām valstīm, ja tā ietver tiešas investīcijas – arī investīcijas nekustamā īpašumā – kā arī par uzņēmējdarbības veikšanu, finanšu pakalpojumu sniegšanu vai vērtspapīru laišanu kapitāla tirgū”. Ir svarīgi pārbaudīt, vai aplūkotie Vācijas tiesību akti atbilst abiem šīs tiesību normas kumulatīvajiem kritērijiem, proti, laika kritērijam un materiāltiesiskajam kritērijam.

93. Pirmām kārtām, runājot par LESD 64. panta 1. punkta piemērojamību laikā, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Vācijas tiesību norma par ārvalstu pensiju fondu atbrīvošanu no ieturējuma nodokļa, kura ļauj nodokli par ienākumiem no kapitāla pilnībā ieskaitīt uzņēmumu ienākuma nodoklī, proti, *KStG* 32. panta 1. punkta 2. apakšpunkts, ir identiska gan no formulējuma, gan no tā iedarbības viedokļa versijai, kas bija spēkā 1993. gada 31. decembrī.

94. Šajā ziņā es uzskatu, ka, lai noteiktu, vai attiecīgais ierobežojums pastāv kopš minētā datuma, ierobežojuma pamatā esošā nodokļu mehānisma pašai būtībai ir bijis jāpastāv kopš minētā datuma. Raugoties no šāda skatpunkta, šķiet, ka pamatlietā laika kritērijs ir izpildīts.

95. Proti, pirmkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka “1993. gada 31. decembrī procedūra, saskaņā ar kuru notiek ieskaits uzņēmumu ienākuma nodoklī, bija piemērojama nodokļu maksātājiem, kas maksā nodokļus pilnā apmērā”. Otrkārt, fakts, ka nodokļu likme kopš minētā datuma ir mainījusies, manuprāt, nenozīmē, ka būtu mainījusies nodokļu mehānisma pati būtība. Treškārt, apstāklim, ka Vācijas likumdevējs atzina Vācijas pensiju fondu pastāvēšanu tikai 2002. gadā, paredzot tiem īpašus noteikumus, manuprāt, nav lielas nozīmes. Proti, fakts, ka ir tikusi mainīta minētā nodokļu mehānisma piemērojamība personām, proti, nodokļu maksātāju, kas ir pakļauti šim mehānismam,

59 Skat. it īpaši spriedumu, 2012. gada 12. jūlijs, Komisija/Spānija (C-269/09, EU:C:2012:439, 63.–90. punkts un tajos minētā judikatūra).

60 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 12. decembris, *Test Claimants in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774, 187. punkts); 2007. gada 24. maijs, *Holböck* (C-157/05, EU:C:2007:297, 39. punkts); 2016. gada 24. novembris, *SECIL* (C-464/14, EU:C:2016:896, 86. punkts), un 2019. gada 26. februāris, X (Trešajās valstīs reģistrētas starpnieksabiedrības, C-135/17, EU:C:2019:136, 27. punkts).

skaita palielināšanās vai samazināšanās, nav būtisks, lai noteiktu, vai ir mainījusies nodokļu mehānisma pati būtība. Tāpēc pamatlietā es uzskatu, ka attiecīgā nodokļu mehānisma, kas ir ierobežojuma pamatā, pati būtība, kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, nav mainījusies kopš 1993. gada 31. decembra.

96. Otrām kārtām, runājot par LESD 64. panta 1. punkta materiāltiesisko darbības jomu, spriedumā X (Trešajās valstīs reģistrētas starpnieksabiedrības)⁶¹ Tiesa nesen atgādināja, ka no paša šīs normas formulējuma izriet, ka, lai gan ierobežojumi kapitāla aprītei starp dalībvalstīm un trešajām valstīm, ja tā ietver tiešas investīcijas, ietilpst šīs normas materiāltiesiskajā darbības jomā, tomēr portfeļa ieguldījumi neietilpst kapitāla aprītē, uz ko attiecas šī norma. Tā kā pamatlieta attiecas uz portfeļa ieguldījumiem⁶², uz tiem nevar attiecināt jēdzienu “tiešas investīcijas” šīs tiesību normas nozīmē.

97. Vēl atliek atbildēt uz jautājumu par to, vai uz konkrēto situāciju pamatlietā attiecas “kapitāla aprīte [..], ja tā ietver finanšu pakalpojumu sniegšanu” LESD 64. panta 1. punkta nozīmē.

98. Šajā ziņā ir jānorāda, ka izšķirošais kritērijs LESD 64. panta 1. punkta piemērošanai attiecas uz cēloņsakarību starp kapitāla aprīti un finanšu pakalpojumu sniegšanu, nevis uz strīdīgā valsts pasākuma piemērojamību personām vai tā saikni drīzāk ar šādu pakalpojumu sniedzēju, nevis to saņēmēju⁶³. Proti, šīs normas piemērošanas joma ir definēta, atsaucoties uz kapitāla aprītes veidiem, kuriem var piemērot ierobežojumus⁶⁴.

99. Turklāt es uzskatu, ka formulējums “kapitāla aprīte [..], ja tā ietver finanšu pakalpojumu sniegšanu” LESD 64. panta 1. punkta nozīmē ir jāinterpretē šauri tādējādi, ka tas attiecas uz ierobežojošu pasākumu attiecībā uz kapitāla aprīti, kas ir saistīta ar pakalpojumu sniegšanu, nevis ar sniegtajiem pakalpojumiem pašiem par sevi. Proti, kā norādīja ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*] secinājumos lietā *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company*, šis noteikums savā formulējumā paredz kapitāla aprīti, ja tā “ietver”, t.i., ja tā ir saistīta ar finanšu pakalpojumu sniegšanu⁶⁵.

100. Šajā lietā attiecīgā kapitāla aprītes kategorija ir dividenžu izmaksa pensiju fondam. Es uzskatu – ja pensiju fonds saņem dividendes, nepastāv cēloņsakarības saikne starp kapitāla aprīti un finanšu pakalpojumu sniegšanu, jo ieguldītājs tieši iegādājas kapitāla daļas, lai dažādotu savus aktīvus un labāk sadalītu riskus. Kā to ir uzsvērusi Komisija, pensiju fonda veikta līdzdalības iegūšana un tā attiecīgi saņemtās dividendes prioritāri ļauj saglabāt aktīvus, izmantojot lielāku diversifikāciju un labāku riska sadalījumu, kā arī tā izveidotās rezerves, lai nodrošinātu savu pensiju izmaksas saistību izpildi attiecībā uz saviem dalībniekiem.

101. Visbeidzot, attiecīgais ierobežojums pastāv tāpēc, ka tiek piemērots pilnīga ieskaita mehānisms attiecībā uz nodokļu uzlikšanu dividendēm, ko saņem pensiju fondi rezidenti, bet ko nepiemēro pensiju fondiem nerezidenti. Tomēr šis ierobežojums neattiecas uz kapitāla aprīti saistībā ar tādu finanšu pakalpojumu sniegšanu, ko pensiju fonds sniedz saviem dalībniekiem.

102. Tādēļ es uzskatu, ka LESD 64. panta 1. punktā paredzētā “atturēšanās no jebkādas darbības” klauzula nav piemērojama ierobežojumam, kas paredzēts pamatlietā aplūkotojos Vācijas tiesību aktos.

61 Spriedums, 2019. gada 26. februāris (C-135/17, EU:C:2019:136, 28. punkts).

62 Šo secinājumu 40. punkts.

63 Šajā nozīmē skat. 2015. gada 21. maija spriedumu *Wagner-Raith* (C-560/13, EU:C:2015:347, 39. un 43.–45. punkts), kurā Tiesa nosprieda, ka valsts pasākumam ir jāattiecas uz kapitāla aprīti, kurai ir pietiekami cieša saikne ar finanšu pakalpojumu sniegšanu, un ka, lai būtu pietiekami cieša saikne, ir jāpastāv cēloņsakarībai starp kapitāla aprīti un finanšu pakalpojumu sniegšanu.

64 Spriedums, 2017. gada 15. februāris, X (C-317/15, EU:C:2017:119, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

65 Vispārīgi skat. ģenerāladvokāta P. Mengoci [*P. Mengozzi*] 2013. gada 6. novembra secinājumus lietā *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (C-190/12, EU:C:2013:710, 73.–80. punkts).

V. Secinājumi

103. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, Vācija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) LESD 63. un 65. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā dalībvalsts tiesību akti, ar kuriem nosaka nodokļa ieturējumu ienākumu gūšanas vietā dividendēm, ko sabiedrība rezidente izmaksā pensiju fondiem rezidentiem un nerezidentiem, paredzot mehānismu, ar kuru šis nodoklis tiek pilnībā ieskaitīts uzņēmumu ienākuma nodokli tikai pensiju fondiem rezidentiem, un tādējādi gandrīz pilnā apmērā atbrīvojot šīs dividendes no jebkāda nodokļu sloga, savukārt pensiju fondiem nerezidentiem šis nodokļa ieturējums ir galīgs nodoklis, jo faktiskais nodokļu slogs attiecībā uz šīm dividendēm, kas šajā dalībvalstī gulstas uz pensiju fondiem nerezidentiem, ir lielāks, nekā tas, kas gulstas uz pensiju fondiem rezidentiem, bet tas iesniedzējtiesai ir jāpārbauda pamatlietā.
- 2) LESD 64. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi valsts tiesību akti kā pamatlietā aplūkotie, kas nav tikuši būtiski grozīti kopš 1993. gada 31. decembra un ar ko ir paredzēta nodokļa par ienākumiem no kapitāla pilnīga ieskaitīšana uzņēmumu ienākuma nodokli, neattiecas uz finanšu pakalpojumu sniegšanu minētās tiesību normas izpratnē.